

S. Sayısı : 131

Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1941 yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresiyle Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1941 yılı Kesinhesabı hakkında kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/193, 1/329)

Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1941 mali yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/195)

T. C.

Sayıştay Başkanlığı
Sayı : 274956, 387

10 . II . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Limanlar Genel Müdürlüğünün 1941 mali yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Uygunluk Bildirimi

1. — Anayasa ve Genel Muhasebe Kanunu gereğince Ulaştırma Bakanlığından Sayıştaya gönderilen Devlet Limanları İşletme Müdürlüğünün 1941 mali yılı Kesinhesabı ve Bilânçosu Sayıştaya incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve görülen fark ve mübâyenetler bağlı cetvellerde verilen meşruhatla izah edilmiştir.

2. — Sabit ve müteharrik bazı deniz ve kara vasıtalarıyla makine, alât ve edevat ve demirbaş eşya ve mefruşatın müfredat defterleri ibraz edilmemiş olmasından dolayı müfredatının beyanına ve kıymetlerinin gösterilmesi lüzumuna dair sebkeden iş'ara dairesinden verilen cevapta: Sabit kıymetlerin Denizbanktan müdevver kıymetlerine ve mevcutlarına göre tadat ve tesbiti işinin yeni teşkil olunan gayrimenkuller servisince yapılmaya başlandığı ve deniz vasıtaları tadat olunarak envanterlerinin ibraz edildiği ve diğer gayrimenkullerin de envanterlerinin tanzim edilmekte olduğu bildirilmiş ise de deniz vasıtaları hakkındaki envanterlere hesap tetkiki sırasında tesadüf olunmadığı gibi 1941 yılı Bütçesinden satın alınan 42 414 lira 94 kuruşluk eşyanın müfredat listesinin sarf fişine bağlanmasıyla iktifa olunarak ayniyat defterine geçirilmediği anlaşılmalıyken gerek envanterlerin, gerekse bunlara ait hesap belgelerinin tamamlattırılmasının ve ayniyat defterine usulü dairesinde kaydedilmesinin sağlanması hususu Ulaştırma Bakanlığına yazılmıştır.

3. — Kesinhesapta, bilânço ile kâr ve zarar hesaplarında gösterilen rakamların bağlı cetvellerde yazılı meşruhat gözönünde tutulmak suretiyle kabule şayan bulunmuş olduğunu arz ederim.

10 . II . 1948

Sayıştay Başkanı
S. Oran

D. : 1. Başkan
F. Eke

D. : 2. Başkan
A. Özgen

D. : 3. Başkan
Y. Z. Aslan

D. : 4. Başkan
R. Bakuy

Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
M. Menemencioglu	M. I. Erenli	N. Başak	F. Özbudun	M. A. Apak	A. A. Hemen
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
A. R. Ögel	A. K. Arıçay	F. Aktulga	A. T. Dengel	F. Işık	F. Beskerdeş
	Savcı				
	E. Arkan				

Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1941 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı (1/329)

T. C.

Başvekâlet

Muammlât Umum Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/3086

14 . IX . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1941 malî yılı hesabı katisi hakkında Müna-kalât Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 . IX . 1943 tarihinde Yüksek Mec-lise arzı kararlaştırılan Kanun lâyihası ilişikleriyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1941 Malî yılı Bilânço raporu

Teşekkül tarihindenberi devam eden ve bütün dünyayı sarmış olan muazzam harb âfetinin içinde idaresimizin 1941 senesindeki faaliyeti fevkalâde hallerin icabettirdiği met ve cezirler ara-sında çok buhranlı devreler geçirmiş ve en mübrem ihtiyaçlarımızın teminine hadim malî vaziyeti-nin müsaadesizliği nispetinde çareler aramak ve binnetice teşkilât kanunumuzun verdiği salâhiye-te istinaden ve Maliye Vekâletinin kefaletiyle bir milyon lirahk bono ihraç etmek mecburiyetinde kalmıştır.

1941 senesi içinde Akdeniz ve Karadenizin tamamen harb sahası dâhiline girmesi yüzünden en mü-him ve hayati faaliyetimizin mütekâsif bulunduğu İstanbul ve İzmir limanları kısmen muattal kalarak mesaimiz bütün kuvvetiyle Türkiye'nin yegâne ithal limanı haline gelen İskenderun limanının faaliyetine inhisar etmiş ve bu senenin başından itibaren bu limanı kendisinden beklenen âzami randımanı verebilecek kabiliyete getirmek üzere idaremizin işletme, fen, muhasebe ve sair her türlü teşkilâtı seferber bir hale getirilerek herşeyden evvel deruhda eylediğimiz âmme hizmetinin fevkin-de olarak memleket müdafaası bakımından haizi ehemmiyet olan durumu sağlamak hususunda pek büyük fedakârlık ihtiyarına mecburiyet hâsıl olmuştur. Nitekim bu mesainin sonunda 8 - 10 bin metre muvabhat kapalı sahası, hurda bir hale gelmiş ve istimal kabiliyetleri sifıra yaklaşmış vinçleri ve tahliye vasıtalarıyla küçük bir liman olarak Fransızlardan devralınmış olan iskenderun limanı ge-rek İstanbul'dan ve gerek İzmir'den gönderilen romorkörler, mavnalar, vinçler ve her nevi tahmil ve tahliye vasıtalarıyla takviye edilmiş. Keza diğer şubelerimizden ifraz edilen seçkin memurlarımız İskenderun'a gönderilerek, İstanbul ve İzmir limanlarında azalan tahmil ve tahliye faaliyetine mukabil İskenderun'da geceli ve gündüzlü ve âdeta kudreti beşerin fevkinde bir gayretle uhdesine düşen memleket hizmetini bihakkin ifa etmek bahtiyarlığına ermiştir.

Bugün İskenderun limanı İdaremiz bünyesinden alınarak 276 sayılı Koordinasyon Kararı mucibince Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne verilmiş ve keyfiyet 4301 sayılı Kanunla kesbi kanuniyet eylemiştir. Bu bahisteki mütemmin izahatı aşağıda daha tafsilen arzedeceğiz.

İşte bu ahval ve şerait dâhilinde hitama eren 1941 malî senesinin bilânçosu gösterdiği hususiyet itibariyle berveçhi ati tahlil edilmiştir :

Aktif kısmındaki hesaplar :

Kasa hesabı	: 77 893 38
Bankalar hesabı	: 479 360 37

Bilânçodaki hususiyetin en bâriz vastı, muamelâtı umumiyemizin nâzım rolünü ifa eden malî vaziyet ve kudretimizdir.

Sermayesi tamamen sabitleşmiş olan İdaremizin gerek Denizbanktan müdevver vecaibi ifa etmek ve gerek iş hacminin daralmasına rağmen hemen hemen asgari ücretle yapılan askeri hizmetlere inhisarı sebebiyle noksan varidatımıza rağmen ahvali hazıra icabı olarak gerek personel ücretleri ve gerek malzeme fiyatlarının alâbildiğine yükselişinden mütevellit tahminlerimiz hilâfına fazla masraf külfetine katlanmışımız malî yardımı zaruri kılmıştır ki; ancak bu teşebbüs bir taraftan işletme ihtiyaçlarımızı temine hadim olurken diğer taraftan Hopa'dan İskenderun'a kadar uzanan bütün memleket sahillerinde ifasını deruhde ettiğimiz vazifelerin aksamadan başarılmalarına imkân vermiştir.

Sene sonunda merkez ve şubelerimizin kasalarında müdevver nakit 77 893,38 lira ve bankalarındaki mevduat bakiyeleri de 479 360,37 lira olmak üzere 1942 malî senesi iptidasına 557 253,75 lira nakit mevcudu devredilmiştir.

Esham ve tahvilât : 40 670 lira.

Bu rakamın 39 000 lirası mefsub Trabzon Liman Şirketi hisse senetleri ve bakiyesi de Ergani ve Sivas ve Erzurum tahvilleridir.

İştirakler : 50 462,50 lira.

Bunun 49 962,50 lirası Mersin Liman Şirketi hisse senetleri ve 500 lirası da Denizyolları Kooperatif hisseleridir.

Başvekâlet Yüksek Makamının olbaptaki emirlerinde (Akdenizin harb sahası haline girmesi sebebiyle Türkiyenin yegâne ithal limanları haline gelen İskenderun ve Mersin limanlarındaki tahmil ve tahliye faaliyetini daha esaslı bir hale getirmek ve tahliye edilen eşyanın memleket dahiline biran evvel sevkedilmesi için işin bir elden idaresini temin eylemek maksadiyle 3023 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden Mersin Liman Şirketinin Hükümet tarafından satın alınmasına ve bu limanın idaresinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne verilmesine karar verildiği) tebliğ buyurulmuş ve Devlet Demiryolları İdaresi 10 Mart 1942 tarihinden itibaren Mersin limanını işletmeye başlamıştır. Bu vaziyet muvacehesinde Mersin'de toplanan şirket hissedaran heyeti umumiyesi Hükümetimizin emrine imtisalen şirketi Hükümete satmaya karar vererek salâhiyetli murahhaslarını Ankara'ya izam etmişler ve Hükümet namına Sayın Münakalât Vekili ve şirket namına da murahhaslar beyninde akdedilen bir mukavele ile şirketin, hisselerinin nominal kıymetleri üzerinden 400.000,— liraya Hükümete satılmasını kabul etmişlerdir.

4302 sayılı kanunla bu mukavele tasdik edilmiş olup mukavelede münderic bazı ahkâmın infazı maksadiyle evvelâ şirkete bir tasfiye heyeti seçilmiş ve bu heyete bir taraftan tasfiye işlerini ikmal ederken diğer taraftan satış bedeli olan 400.000,— liranın tahsili vazifesi verilmiştir.

Stok ve ambarlar :

Malzeme ambarlarımızda müdevver malzeme yekûnu bedeli 543.328,16 liradırki idaremiz ihtiyacı olan her türlü müstehlek mevad ve malzeme fiyatlarının daimî tahavvüllerle heran yükselişi karşısında teyakkuz ve ihtiyatı elden bırakmıyarak mübrem ve zaruri ihtiyaçlarımızı karşılayacak bu stokların malî vaziyetimizin müsaadesi nispetinde mevcudiyetini temin herhalde şayanı arzu ve temennidir.

Atelyeler ve imalât: 191.829,84 lira.

Sene sonunda atelyelerimizde derdesti tamir olan vesaitimizin tamirat işlerinin mahsup edilememiş olan malzeme ve işçilik hesapları bakiyeleridirki mütaakıp seneye devredilmiştir.

Muhtelif borçlular:

Bu hesabın en mühim rakamı 575 000, lira ile Millî Müdafaa Levazım İşleri Dairesi Riyaseti ve askerî birliklerden alacağımız olan mebalığdır.

Yukarıda da bilmünasebe arzettiğimiz gibi faaliyetimizin büyük bir nispetinin askerî hizmetlere inhisar etmesi ve bu işlerin de kerdî ile yapılması yüzünden ciheti askeriyeden alacağımız olan mebalığ yüksek yekûnlara balığ olmakta bulunmuş ve yaptığımız mütemadi takiplerle tahsilî çarelerine tevessül edilmiştir. Bu hizmetlere mahsup edilmek üzere 1940 malî yılında bir defaya mahsus olmak üzere 350 000, liralık bir avans alınarak nakit ihtiyacımızın ıslahına meamekân çaresiz olabilmiş isek de müteakıp senede mükerrer taleplerimize rağmen avans verilmemesi yüzünden bizzat tahsil keyfiyeti kanuni formalitelerin ikmalî sebepleriyle tevhür etmektedir.

Borçlu hesaplar meyanında şayanı dikkat bir rakam da 198 916, 38 lira olarak Denizbanktan müdevver varidat tahakkuklarıdır.

Gerek Denizbank bilânçosu idaremize tebliğ edildikten sonra bilânçoğu tahlil ederken ve gerek mütaakıp senelerde muhtelif vesilelerle mahiyeti arzedilmiş olan bu tahakkukların yapılmadığı mahzur Denizbank tasfiye heyetine de hini tahakkukta bildirilmiş ise de nazarı dikkate alınmayan bu tavsiyeye rağmen yapılan tahakkukların ancak sermaye hesabından iptali icabetmekle keyfiyet ayrıca esbabı mucibesıyla arzedilecek ve iptal muamelesine tevessül olunacaktır.

Borçlu hesapların diğer müfredatı cari muamelâtın mütevellit hesabat olup mütaakıp sene içinde kapanmış olacaktır.

Muyakkat hesaplar:

Kısmî mühimmi masraf ve ambarlara geçmesi icabeden mebalığdır ki; sene sonunda muameleleri tekemmül ettirilmediğinden âti seneye devredilmiş bulunmaktadır. Bu hesabın en mühim rakamını Alaph'daki keresteler için verilmiş olan para teşkil etmektedir.

Sabit kıymetler: 12 137 599,39 lira.

Idaremize Denizbanktan müdevver sabit kıymetlerin yekûnu 10 879 734,41 liradır. Bu yekûna aşağıdaki iki hareketle 1 240 348,14 lira ilâve edilmiş bulunmaktadır.

1. — İskenderun Limanı idaremize devredildikten sonra Fransızlardan tesellüm edilen demirbaşların tadat, tesbit ve kıymetlerinin takdiri için Teşkilât Kanunumuzun 16 nci maddesi mucibince bir takdiri kıymet komisyonu teşekkül etmiş ve bu heyet kendisine tevdi edilen vazifeyi ikmal ederek İskenderun liman demirbaşlarını:

Arsalar	19 500
Binalar	160 750
Rıhtımlar	303 000
Müteferrik tesisat	26 900
Deniz vasıtaları	1 500
Kara »	5 930
Makine ve aletler	5 215,35
Demirbaş eşya ve mefruşat	3 504,20

526 299,55 lira olarak takdir etmiş ve bu meblâğ Münakalât Vekâleti Yüksek Makamının emriyle İskenderun Limanının sabit kıymetler ve müteakabilen sermaye hesaplarının küşadına esas teşkil eylemiştir.

2. — 1939 ve 1940 senelerinde Muhasebe Talimatnamemizin ihzar edilememesi sebebiyle bütçe muhassasatıyla mubayaa ve inşa edilip kıymet vasıf ve mahiyetini haiz kıymetlerin sabit kıymetler hesaplarına katı mahsupları yapılamayıp bunlar muvakkat ve karşılık bir hesapta toplanmıştır.

Envanterlerimizin tasnif ve tadadı ile kuyudata mutabakatının temini en mühim bir muamele

olacağından ve esasen Denizbanktan müdevver sabit kıymetler, tasfiye heyetince mahallen tesbit ve tadadından sonra tanzim edilen cetvellere göre değil Denizbank defterinden istihraç edilmek suretiyle devredilmeleri idaremizi çok müşkül duruma sokmuş ve ahiren yeniden teşkil edilen gayrimenkuller servisi, sabit kıymetlerimizin hakikî vaziyetlerini tesbit etmek vazifesini deruhde etmiş bulunmaktadır. Bu itibarla ve her şeyden evvel idaremizin teşekkülünden sonra mubayaa ve inşa edilen kıymetlerin kayıtlarını tesis etmek maksadıyla gerek 1939 ve 1940 malî yılları ve gerek 1941 malî yılı zarfında yapılan bilûmum mubayaatı sabit kıymetlere nakletmiş bulunuyoruz.

Bu suretle geçen senelerin plânçolarında bu mebalığın masraf hesaplarında kalması yüzünden kâr ve zarar vaziyetlerimizdeki ârizi zarar ortadan kalkmış hem de işletme muhasebesi bakımından gerek teşkilât ve gerek hesap talimatnamemiz ahkâmına tevfikân hareket etmiş bulunuyoruz.

Yukarıda arzettiğimiz muameleler neticesinde kıymet hesaplarına intikal eden mebalığı teşkil eden kıymetler berveği âtidir:

Merkezde :

Binalar	203 086,85
Kara vasıtaları	100 846,39
Deniz »	13 526,81
Sabit kıymetler	26 322,11
Makine ve aletler	36 724,24
Müteferrik tesisat	5 993,67
Demirbaş eşya ve mefruşat	62 854,68

449 354,75 lira.

İzmir'de :

Binalar	20 332
Deniz vasıtaları	68 501,29
Demirbaş eşya ve mefruşat	3 674,36

92 507,65 lira.

Trabzon'da :

Kara vasıtaları	3 616,05
-----------------	----------

İskenderun'da :

Deniz vasıtaları	78 274,68
Binalar	78 908
Sabit tesisat	16 639,30
Muhtelif demirbaşlar ve mefruşat	42 945,20

216 767,18 lira.

olmak üzere ceman 762 245,63 lira kıymetlerimize ilâve edilmiş bulunmaktadır. Bu arada İzmir Şubasının derdesti ikmal hesaplarda mevcut 34 004,67 lira kısmen iptal ve kısmen kıymetlere intikal ve merkezde de Denizbanktan müdevver ve (derdesti inşa) hesapta mevcut bazı makinelerin Denizyollarına verilmiş olmasıyla iptali neticesinde bugünkü kıymetlerimiz yekânı 12 137 599,39 liraya bağı olmuştur.

Pasif hesaplar :

Sermaye :

İdaremizin sermayesi 9 527 933,23 liradan ibaret olup sermaye hesabı üzerinde herhangi bir tahvül Muhasebe Talimatnamemizin 13. ncu maddesi mucibince Münakalât Vekâletinin izniyle yapılabileceğinden Denizbanktan müdevver sermayeden kıymet hesaplarında arzettiğimiz gibi, derdesti ikmal inşaat ve mubayaat hesabında müdevver ve evvelce mülga Liman İşletmesi zamanında

sipariş edilip Denizbank zamanında memleketimize gelmiş ve mezkûr banka tarafından İstinye fabrikalarında verilmiş olan bazı makine ve aletlerin bedeli Vekâlet Yüksek Makamının emirleriyle sermaye hesabından tenzil edilmiş ve yine yukarıda arzettiğimiz gibi İskenderun şubesinin Fransızlardan devralınmış olan demirbaşlarına Takdiri Kıymet Komisyonunca takdir edilen 526 299,35 lira ilâve edilmiştir.

İhtiyat sermaye : 412624,09 liradır.

Bu hesabın Denizbank'tan müdevver miktarı 207 229,96 liradır.

Teşkilât Kanunumuzun 30 ncu maddesi kâr ve zarar hesabının bakiyesi matlubundan % 20 sinin ihtiyat sermayeye ayrılacağına âmir olmasına rağmen 1939 ve 1940 malî yılı kârlarından bu hesap ayrılmamış olduğundan bu sene gerek işbu madde kanuniyeye ve gerek Muhasebe Talimatnamemizin 13 ncü maddesi (B) fıkrasına tevfikân mezkûr senelerin kârlarından eeman 205 394,13 lira ihtiyat sermayeye ayrılmış ve bu suretle ihtiyat sermayemiz 412 624,09 liraya baliğ olmuştur.

Tecdit sermayesi : 1 553 015,67 lira.

Tecdit sermayesi olarak Denizbanktan müdevver meblâğ 838 219,57 liradır.

Bu meblâğa 1939 ve 1940 malî yıllarında bütçelerimize muhassas 150 şer bin liralık tahsisat ilâve edilmişse de Teşkilât Kanunumuzun 21 nci maddesi mucibince her nevi menkul ve gayrimenkul kıymetlerin itfa müddetleri ve buna göre amortisman nispetleri üzerinde müdürler encümenince verilen kararın Münakalât Vekâletince tasdik edilen esasları dairesinde tecdit sermayesi tefriki yine kanunumuzun 22 nci maddesi ahkâmından bulunmakla bu sermayenin tesisinde bütçe mevzuuna bağılı kalmıyarak kâr ve zarar hesabına zimmet kaydedilmek suretiyle bu sene itfaya tâbi bulunan kıymetlerimiz için sözü geçen karar dairesinde eeman 418 015,55 lira tecdit sermayesine tefrik edilmiştir.

Sigorta sermayesi : 220 815,59 lira.

Denizbanktan müdevver meblâğ 192 198,80 liradır. 1939 ve 1940 malî yılları bütçelerimizde muhassas eeman 28 616,79 lira bu hesaba ayrılmıştır. Ancak 1941 malî yılı bütçesinde tahsisat bakiyesi mevcut olmadığı ve esasen Muhasebe Talimatnamemizde harice sigorta ettirilmeyen deniz vasıtalarının haricî sigorta primlerine göre tâyin edilecek asgarî bir nispetle mukayyet bedelleri üzerinden işletme masraflarımızda sigorta sermayesi tahakkuk ettirileceği beyan olunmasına rağmen böyle bir nispet tâyin edilmemiş olduğu cihetle bu sene sigorta sermayesi tefrik olunmamıştır.

Muhtelif alacaklılar : 966 925,01 lira.

Bu hesabın mühim rakamları şunlardır :

203 672,54 lira gişeler depozitosu olup bunlar muamelâtı cariye icabı olup daima tahavvüle tâbi bir yekündür.

250 000 lira Denizbanktan müdevver fener mubayaa taksiti olup şimdilik tediye edilemeyecektir.

160 000 lira Kibrit Şirketine olan borcumuz olup mütaakip senede ödenmiştir.

Mütebaki erkam câri muamelâttan mütevellit borçlarımızdır ki, bu yekûn daima mütehavvil bulunmaktadır.

Bütçe emanetleri : 620 987,52 lira.

Bu meblâğ 1939 - 1941 malî yıllarımızdan müdevver bütçe muhassasatından mütevellit borçlar olup mühim rakamlar şunlardır :

278 000 lira 1939 malî yılı fener rüsümü bakiyesi ve 110 000 lirası da Cumhuriyet Merkez Bankası hissesidir. Mütebakisi ise müteferrik mubayaa bedelleri olup 1942 malî yılı zarfında kısmî mühimmi ödenmiştir.

Masraf ve varidat :

Raporumuza başlarken dünya harbinin bu sene içinde memleketimizi ihata eden denizleri tamamen harb sahnesi haline getirmesi hasebiyle İdaremiz varidatının bu durumun tabii neticesi olarak tenakuz etmiş olduğunu arzettiğimiz

1941 malî yılı varidatımıza ait tahminleri yaparken bir taraftan 1940 malî yılı mütahakkak vari-

datını esas olarak ele almış diğer taraftan bu sene zarfında İşletmemizin zaruri ve normal masraflarını karşılamakla beraber aynı zamanda mesai programımıza dâhil işleri de gözönünde tutarak takriben (Bir milyon) liraya varan bu fevkalâde masrafları karşılayacak varidatın membanı da araştırmış idik.

Bu esasa göre hazırlanan bütçe projemiz 800 bin liralık bir açık arzetmiş ve yüksek makamatça istikraz arzetmek suretiyle mali muvazenemizin temin edilebileceği derpiş edilmişti. Bu sebepler altında varidat bütçemiz yukardaki tabloda gösterildiği üzere 4 217 000 lira olarak tesbit ve Bütçe Kanunumuzda bu meblâğ kabul edilmiştir. Sene sonunda elde edilen netice çok şayanı dikkat safhalar arzetmektedir.

Şöyleki :

1. — Merkez, İzmir ve Trabzon şubelerimizin esas hizmetlere mütaallik tahmil ve tahliye ve ardiye hasılatı muhammenata nazaran Şubat 1942 tarihinden itibaren meriyete giren zamli tarifenin tatbikından sonra ancak normale yakın neticeler vermiştir.

Ardiye hasılatında 570 bin liralık bir fazlalık vardır. Rihtım ve fenerler hasılatında ise 100 bin lira ve tahlisiye varidatımızda 63 bin lira tenakus görülmektedir.

Varidatımız üzerinde tahminlerimizin fevkinde olarak müteferrik hasılatla 800 bin liralık bir fazlalık vardır ki, bu meblâğ müstemirren ciheti askerîye emrine tahsis edilen büyük nispette vasıtalarımızın hizmet ücretleri olup böyle bir vaziyetin husule geleceği bittabi evvelden derpiş edilemezdi.

Varidatımız üzerinde müessir olan diğer mühim âmil, İskenderun Şubesinin fevkalmenul olarak 1941 senesi zarfında haiz olduğu çok ehemmiyetli mevkidir.

1941 yılının Nisan ayında başhyan Balkanlar Harbi kısa bir zaman içinde mühim tehavvülâta sebebiyet vermiş ve Yunanistan'ın işgali neticesinde Türkiye Limanlarına gelen cenebi vapurlarına ancak Akdeniz sahilindeki Cenup limanlarına gelebilmeleri yüzünden İskenderun birdenbire o kadar mühim bir liman haline girmiştir ki, Memleketimize hariçten gelecek gerek askerî, gerek ticarî bilûmun eşyanın hemen yegâne ithal merkezi oluvermiştir.

Halbuki bu limanda evvelece yapılagelen hizmet yalnız ambar işlerine inhisar ederken, eşhas yedinde ve idaresinde bulunan deniz nakil hizmetinin de tarafımızdan yapılması katî bir zaruret halini almış ve bu sebeple evvelâ eşhas yedindeki ve kısmı mühimmi faaliyete gayrisalih ve hurda halde mavnaların satın alınmasıyla işe başlanarak her gün binlerce ton hamule ile limana gelen vapurları boşaltmak için âni ve âcil tedbirler alınmak icabetmiştir. Bu cümleden olarak derhal Merkez ve İzmir'den her türlü deniz ve kara vasıtaları ve mütehassis memurlar bir taraftan işleri tanzim etmek, diğer taraftan limanın tahmil ve tahliye kabiliyetini günün şeraitine uygun hâle getirebilmek üzere İskenderun'a izam kılınmıştır. Günde binlerce ton eşyanın tahliyesi, ambarlara ithali, malların sevke âmade hale getirilmesi faaliyetiyle uğraşılırken bir taraftan bu faaliyetimizin maddi netayici de tahassül etmeye ve İskenderun şubesinin varidatı sene başında tahmin edilemeyen bir verimle yükselmeye başlamıştır. Faaliyetimizin netayici bidayette vesaitin ve teşkilâtın tam organize edilmemesi nispetinde tezahür ederken gitgide hali mükemmeliyete doğru inkişafa başlamış ise de 27 Şubat 1942 tarihinde intişar eden 276 sayılı Koordinasyon kararı ile İskenderun limanı bütçe ve teşkilâtına dair hükümler mahfuz kalmak şartıyla Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü İdaresine verilmiştir.

İskenderun Limanının 1940 ve 1941 senelerindeki varidatını mukayeseye geçiyoruz:

Fasıl	1940		1941		F a r k	
	+	-	+	-	+	-
I	355 203	66	44 257	29	310 946	37
II	2 157	89	7 384	68		5 226 79
III	56 814	72	11 024	75	45 789	97
IV	321 321	86	24 888	46	296 433	40
V	4 261	20	766	73	3 494	47
VI	3 580	81	1 680	66	1 900	15
VIII	826	28	1 087	93		261 65
X	52 388	21	6 193	48	46 194	73
	796 554	73	97 183	98		

Şubenin bu seneki varidatı geçen seneye nispetle 700 000, liralık bir tezyütle kapanmış bulunmaktadır.

Tahmil ve tahliye varidatından 311 bin lira, rıhtım resmi hasılatından 45 bin lira, ardiye hasılatından 296 bin lira ve müteferrik varidatta da 46 bin lira olmak üzere esaslı hizmetlerimizdeki bu tezyüt, ilk zamanlardaki noksan vesait ve personel ile çalışılmasına rağmen İskenderun'da sarfedilen mütekâsif mesai derecesi yeknazarda anlaşılır.

1941 yılı içinde İskenderun Limanını her bakımdan ıslah için birçok tesisat ve vücuda getirilmiş ve liman imkân nispetinde âtinin her türlü faaliyetine hazırlanmış idi. Bu sebeple İskenderun'da bundan sonra tesisat ve inşaat için fazla masraf ihtiyarına lüzum kalmıyacağı cihetle ve günden güne yükselen varidatla idaremizin İskenderun'da senede bir milyon liraya yakın hasılat elde etmek suretiyle büyük bir istifade temin edeceği memul idi. Nitekim 1941 malî yılı zarfındaki masarifi unumiyemizi karşılamak üzere istikraz eylediğimiz ve varidat fashmıza ilâve ettiğimiz bir milyon liranın tenzilinden sonra bütçe muhammenatına göre 662 bin liralık bir fazlalık mevcuttur ki; bu meblâğ İskenderun şubesinin fazla varidatından tahassül etmiş bulunmaktadır.

Umumi masraflar :

1941 yılı malî yılı bütçemizdeki masraf tahsisat yekûnu sene içinde alınan munzam tahsisatların da ilâvesiyle 4 551 000, lira olup bütçemizin 6 ne faslına tahsisat kaydedilmek üzere ihraç edilen bonolardan elde edilen bir milyon da buna ilâve edilmek suretiyle bu yekûn 5 531 000, liraya baliğ olmuştur. Yapılan sarfiyat ise 5 590 664,72 liradır.

Masraf bütçesinin tahlilinde ilk hususiyet hareirah fashından başlamaktadır. Bidayeten 18 000, lira olan muvakkat memuriyet hareirah tahsisatı sene sonuna kadar alınan munzam tahsisatlarla 66 500, liraya baliğ olmuş ve bu maddeden 61 342 lira sarfedilmiştir.

Bunun 27 777,70 lirası İskenderun şubesince sarfedilmiş olup bakıyenin kısmı mühimmini de yine İskenderun şubesine merkezden muhtelif vesile ve vazifelerle gerek grup halinde ve gerek münferiden gönderilen memurlarımıza verilen hareirahlar teşkil etmiştir.

İkinci şayanı dikkat hususiyet 6 ne fashımızdaki maddeler üzerinde görülmektedir. Bu fashın dört maddesi üzerinde 146 028,89 liralık bir tahsisat te'vüzü mevcuttur.

6. ne fashın birinci maddesi olan müstehlek mevad, malzeme ve mahrukat için tahsisatımız yekûnu 298 250 lira olduğu halde sarfiyatımız 316 724,80 liradır. Bu madde için bütçemize muhassas meblâğ 174 750 lira idi. Bilâhara istikraz edilen bir milyon liradan ilâve edilmek suretiyle tahsisat 298 250 liraya iblâğ olunmuştur.

Eşya ve malzemenin bilhassa 1941 senesinden itibaren fiyatlarının mütemadiyen yükselmesi neticesinde bütçede ilk tahsisat rakkamı olarak görülen 174 750 lira yerine 142 000 lira daha fazlasıyla 316 000 lira sarfetmiş bulunuyoruz. Vakaa bu tezyütte normal işletme ihtiyaçlarımız dışında ola-

rak yeni inşaat için kullanılan malzeme mübaya atı da müessir olmuş ise de ne de olsa ilk tahminin bir misline yakın fazla sarfiyatı gayritabiî ve fevkalâde ahvalin icabatından addeylemek zarureti aşıkârdır.

5. neî tahmil ve tahliye amele paraları maddesinden sarfiyatımız 1 030 971,03 liradır. Bütçede muharrer tahsisat 750 000 lira idi. Münzam tahsisat ilâvesiyle 969 000 liraya balığ olmuştur.

6. neî madde ise bilûmum inşaat, mübayaat ve tamirat masraflarıdır ki, bu madde tahsisatı 1 416 700 lira olduğu halde sarfiyat 1 476 145,96 liradır.

İskenderun şubesinde vâki olan tahsisat tecavüzleri 146 028,89 liradır.

Yukarda gösterilen maddelerdeki tahsisat tecavüzleri İskenderun Liman İşletmesinin Devlet Demiryolları İdaresine geçtikten sonra yapılan fazla sarfiyattan tevellüt etmiştir. İskenderun şubesi idaremi tarafından işletildiği zaman tahsisat ifrazında şu noktaları gözönünde tutmakta idik.

1. Normal işletme masrafları dışındaki mübayaat ve inşaat için lüzumlu tahsisat, işin icabına göre derhal verilmekte ve bu suretle hali inşaada bulunan binalar ve tesisatın süratle ikmalî temin olunmakta idi. Şubenin talepleri, ya bütçe imkânları dâhilinde derhal veriliyor. Veya mevcut tahsisat bulunmadığı takdirde münzam tahsisat almak cihetine gidiliyordu. Nitekim 27 şubattan evvelki zamana ait sarfiyatın esasen tahsisatı mütecevaz olduğu görülerek yeni tahsisat talibinde bulunmuş ve bu tahsisat istihsal edilmez derhal verilmişti. Habuki Devlet Demiryollarının İskenderun limanını işletmeye başladığı sıralarda talep ettiği tahsisatın miktarında iki sebeple hataya düşülmüş ve mütaakip üç ay zarfında masrafların balığ olacağı miktar isabetle takdir edilememiştir.

Birinci sebep, şubenin gerek inşaat şantiyelerine, gerek tamir atelyesine ambardan verdiği malzemelerin çıkış bonolarını zamanında muhasebeye tevdi edememesi yüzünden muhasebenin hakiki masraf miktarını tahmin edememesi,

İkinci sebep, bütçe tahsisatından ödenmesi lâzımgeldiği halde bidayetden muvakkat hesaptan bedeli tediye edilmek suretiyle mübayaat edilen vasıtalar ve demirbaşlar, birçok nakliye masrafları ve sairinin zuhulen dahilî hesap edilmemesi ve bilâhara bu erkamın bütçe masraflarına intikalî zarureti 6 neî faslın 1 neî maddesinde 18 524, 35 lira 2 neî maddesinde 480, 18 lira ve tamirat maddesi olan 7 neî maddesinde de 121 302, 11 liralık bir tecavüzün zuhura gelmesini intaç etmiştir.

2. Bu faslın 5 neî tahmil ve tahliye amele paralarında şubenin 62 033, 66 liralık bir tecavüzü vardır.

İdaremi işletme masrafları bahsinde her nevi hizmet grubunun masrafını varidatıyla muvazeleneli bir şekilde idare etmeyi istihdaf etmekte ve tahsisatını da buna göre idare etmektedir. Bilhassa amele paraları tediye iş hacminin yükselmesiyle mepsutan mütenasip olarak artacağı gibi ahvalî hazıra dolayısıyla amele ücretlerine yapılan zamlar da bu masrafın tezayüdüne sebep olmuş ise de, uzun senelerin verdiği teerübe ile tahmil ve tahliye işlerinde istihdam edilecek amelelerin işlerindeki ihtisas ve bilgileriyle idareye müfit olacakların seçilmesi, muayyen bir iş için istihdam edilecek amele postalarının miktarı ve nihayet her şeyden mühim olarak ödenecek amele ücretlerinin hal ve mevkiin icaplarına göre tesbiti gibi hususlar idaremi tarafından kendi malî kudretimiz ve işletmecilik tecrübelerimize göre tesis edilmiş bulunmakta idi. Nitekim, İstanbul'dan yüksek ücretlerle İskenderun'a pek çok işçi göndermiş olmağımıza rağmen ilk 9 ay zarfındaki amele ücretleri tediye 166 953, 87 lira olduğu halde mütaakip üç aylık ve Devlet Demiryollarına ait devrede bu tediye 155 079 liradır ki, idaremi zamanında bir aylık sarfiyat 19 000 lira, son üç ayda ise bir aylık masraf 51 000 liradır. İş hacminin her iki devrede aynı nispette hattâ bazı kereler birinci devrede daha fazla olmasına rağmen, Devlet Demiryolları İdaresi her neye malûlursa olsun gelen vapurların biran evvel tahliye üzere İzmir, Derince, Eskişehir, Sivas ve hattâ Erzurum'dan yüksek ücretlerle İskenderun'a amele yığmış ve her birine iş olsun veya olmasın bu ücretleri tediye taahhüt eylemiş bulunduğu için bizim bütçemizin istitaati nazarı dikkate alınmıyarak idaremiye verilen tahsisat dışında olarak sarfiyat yapmış ve binnetice 62 033,66 liralık bir tecavüz husule gelmiştir.

Devlet Demiryolları İdaresinin işletmecilik hususundaki telâkki tarzı idaremizin tahsisat bünyesinde bu suretle tahammülü gayrikabil ağır külfetler husule getirmiş olmakla beraber 276 sayılı Koordinasyon Kararı mucibince bu devreye ait bütçe hükümleri mahfuz bulunduğu yukarıda arzlediğimiz tecavüzlerin vukubulduğu maddelerde merkez ve şubelerimiz bütçelerinde vâkı tasarruflarla kapanması imkânı aranmış ise de 1, 2, 5 nci maddelerde bu tecavüzler kapanmamış yalnız 7 nci maddeden 50 227,15 lira kadar bir meblâğ, tecavüzden tenzil edilmiştir. Ancak; netice bahsinde arz ve izah edildiği üzere 1941 malî senesindeki varidat fazlası 661 548 lira 4 kuruş olduğuna göre bu varidat fazlası karşılık gösterilmek suretiyle Vekâlet Yüksek Makamının 10 Ağustos 1942 tarih ve 3465/6395 sayılı emirnamesine tevfikân hesabı katî kanun lâyihasında 146 028,89 liralık mütemmim tahsisat talebedilmiştir.

Netice :

Yukarıda varidat ve masraf hesaplarının mühim vasıflarını tebarüz ettirmiş bulunuyoruz.

1941 malî yılı hesabı katimizde görüldüğü üzere, istikraz edilen ve bir taraftan varidata, diğer taraftan masraf bütçemizin 6 nci faslına tahsisat olarak ilâve edilen bir milyon lira ile birlikte bu sene içinde elde edilen 6 252 212,76 lira varidata mukabil sarfiyatımız 5 590 664,72 lira olup neticede: 661 548,04 liralık bir varidat fazlası husule gelmiştir. Ancak, bu fazlai varidat, masraf ve varidat bütçeleri arasında ve lehte husule gelen bir fark olup bir kâr değildir. Kârü zarar vaziyeti ayrıca kârü zarar hulâsasında gösterilmiş olup berveği âti arz ve tahlil olunmuştur.

Kârü zarar :

Teşkilât Kanunumuzun 23 ncu maddesi mucibince Muhasebe Umumiye Kanununun 102 ve 103 ncu maddeleri mucibince İşletme hesabı katisini yapmak hem de bilânço ve kârü zarar hulâsası tanzim etmek mecburiyetinde bulunmaktayız.

Muhasebe Talimatnamemizin 23 ncu maddesi mucibince (Umum Müdürlük İşletme şube ve servislerinin muntazam ve müteferrik her nevi hasılatı ile İdarenin mütenevvi varidat ve Devletçe İdareye verilen her nevi tahsisat ve istikraz ve bono suretiyle elde edilen mebalîğ İdarenin umum varidatını teşkil eylediği cihetle bir senelik hesap devresine taallûk eden bilûmum varidat, varidat hesabı katisidir.) Halbuki yukarıdaki tarif, ifa eylediği hizmetlerden aldığı ücretler dolayısıyla nevama muamelâti ticari bir mahiyet arzeden İdaremizin keza ticari mânada İşletme varidatı ve kâr mefhumu ile kabili telif değildir.

Sene içinde İşletme şube ve servislerimizin tahsil eylediği her nevi muntazam ve müteferrik varidattan ayrı olarak sırf İdarenin yapacağı herhangi bir iş için Hükümetçe yardım olarak verilecek veyahut istikrazda bulunmak ve bono ihraç etmek suretiyle elde edilecek mebalîğ varidat mahiyetinde olmayıp ancak nakdî ve malî muvazaneyi temine hadim olacağı cihetle bunların kârü zarar hesapları haricinde ve pasif hesaplar meyanında yer alması icabeder.

Nitekim 1941 malî yılı zarfında bono ihraç edilmek suretiyle alınan bir milyon lira Bütçe Kanunumuz mucibince varidat bütçemizde açılan bir faslı mahsusı irat kaydedilerek hesabı katîde gösterilmiş olmakla beraber bilânçomuzda bu meblâğ pasifte açılmış olan istikrazlar hesabına kaydedilmiş ve kârü zarar hesabında da varidat yekûnundan tenzil olunmuştur.

Bu vaziyete göre İdaremizin 1941 yılı varidatı 5 252 212,76 liradır.

Masraflar :

Masraf hesabı katisi ise keza Muhasebe Talimatnamemizin 22 nci maddesi mucibince (İdarenin nakdî ve aynı sarfiyatının o devre zarfında tahakkuk eden miktarlarını ihtiva eder.) Bir devrei hesabiye içinde Bütçe Kanunlarıyla muhassas tahsisatlar dâhilinde yapılan sarfiyat tamamen masraf değildir. Binaenaleyh bütçe muhassasatı ile yapılan her nevi kıymet vasıf ve mahiyetini haiz olacak demirbaş mubayaatı, inşaat ve tesisata ait tediyatın ticari kârü zarar hesabında yeri olmayacağından bunlar aktifteki kıymetler hesabına intikal ettirilip umum masraflar yekûnundan tenzil edilmiştir. Buna mukabil bütçemizde tahsisat mevcut olmadığı için umumi masraflarda görülmeyen fakat Teşkilât Kanunumuz mucibince ayırmaya mecbur olduğumuz teccid sermayesi de Encümen kararı ile tesbit ve Münakalât Vekâleti Yüksek Makamınca tasdik buyurulan nispetler dairesinde he-

sap edilerek baliğ olduğu yekûnu unum masraflar yekûnuna ilâve edilmek suretiyle masraf hesabı katısında 5 590 664,72 lira olan yekûn 5 697 955,34 liraya baliğ olmuştur.

Netice :

Yukarda arzedildiği veçhile varidat yekûnu 5 252 212,76 liraya mukabil 5 697 955,34 lira masraf yapılmış olduğuna göre 1941 malî yılımızda 445 742,58 liralık bir zarar husule gelmiş olup işbu zarar Teşkilât Kanunumuzun 29 ncu maddesi mucibince ihtiyat sermaye hesabından kapatılmıştır.

Hesabı katı, bilânço ve kârü zarar hulâsasının tetkikiyle tasdik buyurulmasını derin saygılarımla rica ederim.

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/329, 3/195

Karar No. 21

12 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğü'nün 1941 akçalı yılı Kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 4 . IX . 1943 gün ve 6/3086 sayılı yazısıyla teklif olunan kanun tasarısı Sayıştayın Uygunluk Bildirimiyle birlikte ve Sayıştay 1. Daire Başkanı Faik Eke ve Denizvolları Genel Muhasebe Müdür muavini Abdullah Artış ve şehir hatları işletmesi sorumlu Saymanı Faik Serçek hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. — Ödenekler :

1941 akçalı yılı bütçesiyle konulan ve sonradan ilâveten alınan ödenek miktarı Kesinhesapta (5 531 000) lira olduğu halde Uygunluk Bildiriminde (35 880) lira (05) kuruş fazlasıyla (5 566 880) lira (05) kuruş bulunduğu görülmüştür.

Yapılan incelemede :

Bu farktan (3 384) lira (37) kuruşun 4. bölümün (tekaüt ve yetim maaşları), (9 927) lira (42) kuruşun 6. bölümün (İskele acentaları aidatı) ve geri kalan (22 568) lira (26) kuruşun da 7. bölümün (İrat getiren emlâkin vergi, resim ve mukataaları), (Geçen ve eski yıllar borçları ve reddiyat) tertiplerine taallük ettiği ve bu tertiplere bütçe ile konulan ödeneğe karşılık yapılan harcama fazlasının mülhak bütçe kanununun 6 ncu maddesi gereğince ödeneğe ilâveten gösterilmesi icabettiği halde idarece bu işlemin yapılmamış olmasından ileri geldiği anlaşılmış ve Uygunluk Bildiriminde gösterilen (5 566 880)

lira (05) kuruş ödenek olarak kabul edilmiştir.

2. — Giderler :

1941 akçalı yılı giderleri kesin hesapta (5 590 664) lira (72) kuruş olduğu halde Uygunluk Bildiriminde (5 590 669) lira (26) kuruştur.

Uygunluk Bildiriminde yazılı tediye miktarları sayman hesapları üzerinde Sayıştaya belgele istinaden yapılan incelemeler ve yargılamalar sonucunda tesbit edilmiş olduğu cihetle Komisyonumuzca Uygunluk Bildiriminde yazılı miktar gider olarak kabul edilmiş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

3. — Ödenek bakiyesi ve ödenek dışı giderler :

Komisyonumuzca kabul edilen ödenekler ve giderlere göre (108 231) lira (71) kuruşun yok edilmesi gerektiği ve (132 020) lira (92) kuruşun da ödenek dışında harcandığı görülmüştür.

(İşletme ve atelye ücret ve masrafları) adı altındaki 6. bölümün 1, 2, 5 ve 7. maddelerinden ödenek dışında (140 332) lira (77) kuruş harcanması dolayısıyla Hükümetçe teklif olunan Kesinhesap Kanun tasarısının 4. maddesinde 1941 akçalı yılı içinde İskenderun limanındaki iş hacminin genişlemesi, işçi yevmiyelerinin artması gibi sebeplerle ödenek dışında harcanmasına zaruret hâsıl olan (140 332) lira (77) kuruş için mütemmim ödenek istenildiği ve Uygunluk Bildiriminde ise adı geçen bölümün diğer maddelerinde mevcut ödenek bakiyelerinin mahsubu halinde ödenek dışında harcamanın (132 020) lira (92) kuruştan ibaret

bulunacağı bahis konusu edilmiş ve ödenek dışı harcama sebeplerine göre ve Sayıştayca tesbit edilen miktar için mütemmim ödenek verilmesi Komisyonumuzca uygun görülmüş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiş bulunmaktadır.

4. — Gelirler:

Tahakkukat - Kesinhesapta (6 882 293) lira (16) kuruş olduğu halde Uygunluk Bildiriminde (6 882 299) lira (70) kuruştur.

Tahsilât - Kesinhesapta (5 948 695) lira (62) kuruş olduğu halde Uygunluk Bildiriminde (5 948 700) lira (16) kuruştur.

Tahakkukat ve tahsilâtta görülen farklar idare hesaplarının yargılanması sonunda kayıtların düzeltilmesi hususunda Sayıştayca vâkı tebligatın yerine getirilememesinden ileri geldiği anlaşılmış ve Uygunluk Bildiriminin esas itti-hazı uygun görülerek bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

5. — Uygunluk Bildirimi:

Uygunluk Bildiriminin Kesinhesabın Sayış-tayca incelenmiş ve yargılanmış olan sayman, idare hesaplarıyla karşılaştırılmış olduğundan bahis I. fıkrası hakkında mukteza tâyinine mahal görülmemiş ve bağlı cetvellerdeki meşruhat gözönünde tutulmak şartıyla Kesinhesapta ya-

zılı rakamların kabule şayan olduğu hakkındaki 3. fıkraya için yukarıda yazılı fıkralarda karar itti-haz edilmiştir.

Uygunluk Bildiriminin, envanterlerin ve bun-lara ait hesap belgelerinin tamamlattırılması ve ayrıntı defterlerine usulü dairesinde kayıt edilmesinin sağlanması temennisine ait 2. fı-krası Komisyonumuzca da temenniye şayan gö-rülmüştür.

Yukarıda arzolunan sebeplerle kabul edilen giderler, gelirler ve ödenek miktarlarına göre değişik olarak ve idarenin bilânçosuyle kâr ve zarar hesabının tasdiki hakkında bir madde eklemek suretiyle düzenlenmiş bulunan kanun tasarısı Kamutayın Yüksek tasvibine arz edil-mek üzere sunuldu.

Sayıştay Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Sivas	Niğde	Yozgad
A. Yurdakul	P. Ecer	K. Erbek
Bursa	Çankırı	Kastamonu
Z. Budunç	A. İ. Zeyneloğlu	Z. Orbay
Manisa	Muğla	Niğde
İ. Ertem	A. Çakır	S. Süer
Sird	Sivas	Tokad
S. Çeliktug	S. Uma	M. Lâtifoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1941 malî yılı Hesabı Katî Kanun lâyhası

MADDE 1. Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1941 malî yılı masarifi ilişik (A) cetvelinde yazılı olduğu üzere (5 590 664,72) beş milyon beş yüz doksan bin altı yüz altmış dört lira yetmiş iki kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Umum Müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı ilişik (B) cetvelinde gösterildiği üzere (5 948 695,62) Beş milyon dokuz yüz kırk sekiz bin altı yüz doksan beş lira altmış iki kuruştur.

MADDE 3. — Muhassasatın 1941 malî yılı içinde sarfolunmayan ve ilişik (A) cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen (116 820,66) Yüz on altı bin sekiz yüz yirmi lira altmış latı ku-ruş bakiyesi iptal edilmiştir.

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞTİ

Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1941 akçalı yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Limanları İşletme Ge-nel Müdürlüğünün 1941 akçalı yılı genel gide-ri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği gibi (5 590 669) lira (26) kuruştur.

MADDE 2. — Bu idarenin genel geliri ili-şik (B) işaretli cetvelde gösterildiği gibi (5 548 700) lira (16) kuruştur.

MADDE 3. — Ödenekten 1941 akçalı yılı içinde harcanmayan ve (A) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen (108 231) lira (71) kuruş yok edilmiştir.

MADDE 4. — Mezkûr sene zarfında İskenderiyye limanındaki iş hacminin genişlemesi, işçi yevmiyelerinin artması gibi sebeplerle masraf bütçesinin 6 ne fashının tahsisat harici olarak yapılmasına zarûret hâsıl olup (A) cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilmiş olan (176 485,38) Yüz yetmiş altı bin dört yüz seksen beş lira otuz sekiz kuruştan Bütçe Kanununun 6 ne maddesi muvafık tahsisat olarak ilâve edilen (35 880, 05) otuz beş bin sekiz yüz seksen lira beş kuruşun tenzilinden sonra bakiye kalan (140 605,33) Yüz kırk bin altı yüz beş lira otuz üç kuruş için, aynı sene zarfında elde edilen (358 020,90) Üç yüz elli sekiz bin otuz lira doksan kuruş varidat fazlası karşılık gösterilmek suretiyle, mütemmin tahsisat kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Umum Müdürlüğün ilişik (C) cetvelinde gösterilen 1941 malî yılı bilançosu ile kâr ve zarar hesabı tasdik olunmuştur.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini İeraya Müvakkalat Vekili emreder.

Başvekil	Adliye Vekili
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
A. R. Artunkal	H. Uran
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Maarif Vekili	Nafia Vekili
Yücel	S. Day
	Sihhat ve İctimai
İktisat Vekili	Muavenet Vekili
F. Sirmen	Dr. H. Alatas
Gümrük İhisarlar Vekili	Ziraat Vekili
	Ş. R. Hatipoğlu
Münakalat Vekili	Ticaret Vekili
A. F. Cebesoy	C. S. Siren

MADDE 4. — 1941 akçalı yılı içinde ödenek dışı harcanan ve (A) cetvelinin özel sütununda gösterilen (132 020) lira (92) kuruş tamamlayıcı ödenek olarak kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Adı geçen Genel Müdürlüğün 1941 akçalı yılı bilançosu ve kâr ve zarar hesabı tasdik edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

F.	Ödeneğin geçidi	Ödenekler		Tamamlayıcı ödenek		Giderler		Yokedilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücret ve yevmiyeler	1 755 972				1 747 021	79	8 950	21
2	Eenebi mütehasşıs ücret ve masrafları	6 000				6 000			
3	Harcırah	73 000				65 478	82	7 521	18
4	Tekaüt, dul ve yetim maaşları ile memur ve müstahdemler ikramiye, tazminat, tedavi ve yardım masrafları	127 884	37			115 862	46	12 021	91
5	İdare masrafları	107 500				91 606	29	15 893	71
6	İşletme ve atelye ücret ve masrafları	2 789 177	42	132 020	92	2 921 198	34		
7	Muhtelif masraflar	156 641	26			143 231	68	13 409	58
8	Hazineye ödenecek borçlar	505 000				454 593	32	50 406	68
9	Tecdit sermayesi	1						1	
10	1715 numaralı Kanunun 8 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankası hissesi	41 704				41 707			
H.F. 4178 sayılı	Kanunun 10 neu maddesi gereğince	4 000				3 972	66	27	44
Toplam		5 566 880	05	132 020	92	5 590 669	26	108 231	71

B - CETVELİ

F.	Ödeneğin çeşidi	Bütçesinde yazılı olan muhemenat		Tahsilât	
		Lira	K.	Lira	K.
1	Ticari eşya tahmil, tahliye ve aktarma hasılatı	1 744 000		1 529 091	91
2	Kömür tahmil, tahliye ve aktarma hasılatı	350 000		312 138	21
3	Rıhtım resmi hasılatı	550 000		338 516	82
4	Antrepo, ardiye, hamaliye, Palamar, yoleu salonları hasılatı	700 000		1 270 992	12
5	Su hasılatı	100 000		97 126	58
6	Fenerler hasılatı	350 000		246 354	49
7	Tahlisiye hasılatı	100 000		36 969	29
8	İskeleler hasılatı	170 000		246 218	76
9	Tuz tahmil tahliye ve nakil hasılatı	65 000		52 413	90
10	Müteferik hasılat ve icarlar	88 000		818 878	08
11	Faşh mahsus			1 000 000	
Toplam		4 217 000		5 948 700	16

Aktif :			
Sabit kıymetler :			12 137 599 39
Gayrimenkuller		8 429 030 38	
Arsalar	637 830 35		
Binalar	4 857 992 39		
Fenerler ve iskeleler ve sair	1 022 552 37		
Rihtımlar	1 910 655 27		
Menkuller		4 228 687 25	
Makinalar ve aletler	124 871 20		
Müteharrik tesisat	426 128 81		
Sis düdüklü ve radyolarlar	184 890 47		
Demirbaş ve mefruşat	478 365 26		
Müteferrik	14 431 51		
Vasıtalar		2 182 296 34	
Kara vasıtaları	122 532 37		
Deniz vasıtaları	2 059 763 97		
Derdesti ikmal inşaat ve siparişler		297 585 42	
Esham ve tahvilât ve iştirakler*			91 132 50
Mevcut nakit :			557 253 75
Kasada		77 893 38	
Bankalarda		479 360 37	
İstoklar ve derdesti ikmal işler :			735 158
Malzeme istokları	543 328 16		
Atelye imalât	191 829 89		
Borçlu cari hesaplar			33 940 91
Fener memurları cari hesabı	14 302 45		
İskele acentaları cari hesabı	19 638 46		
Muvakkat hesaplar:			93 204 30
Muhtelif borçlular :			1 493 731 09
			15 142 019 94
Nâzım hesaplar :			1 192 261 58
			16 334 281 52
			=====

yılı bilânçosu

Pasif :			
Asli sermaye :		9 527 933	23
İhtiyat ve karşılıklar :		2 550 465	47
İhtiyat sermayesi	412 624 09		
Tecdit sermayesi	1 553 015 67		
Sigorta sermayesi	220 815 59		
Muhtelif karşılıklar	364 010 12		
Alacaklı hesaplar :		1 676 418	93
Muhtelif alacaklılar	1 019 553 73		
Bütçe emanetleri	620 987 52		
Alacaklı muvakkat hesaplar	17 829 65		
Atelye ve inşaat	18 048 03		
Alacaklı cari hesaplar :		11 368	36
Fener memurları cari hesabı	8 499 84		
İskele acentaları cari hesabı	2 868 52		
İstikraz hesabı :		1 000 000	
Müdevevr kâr ve zarar :		375 833	95
		15 142 019	94
Nâzım hesaplar :		1 192 261	58

16 334 281 52
=====

Umumi masraflar

F.

1	Ücret ve yevmiyeler	1.747.021	79
2	Ecnebi mütehassis ücret ve masrafları	6.000	
3	Harcırahlar	65.523	57
4	Tekaüt, dul ve yetim maaşlarıyla memur ve müstahdemlere ikramiye, tazminat, tedavi ve yardım masrafları	115.862	46
5	İdare masrafları	91.314	46
6	İşletme ve atelye ücret ve masrafları	2.921.495	42
7	Muhtelif masraflar	143.177	14
8	Hazineye ödenecek borçlar	454.593	32
10	1715 numaralı Kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez Bankası hisessi	41.704	
	Çocuk zammı	3.972	56
	Masraf yekânı	5.590.664	72
	Sabit kıymetler hesabına nakledilen demirbaş bedeli	310.724	93
		5.279.939	79
	Amortisman	418.015	55
		5.697.955	34
		=====	==

zarar hesabı

Umumi varidat :

F.

1	Ticaret eşya tahmil tahliye ve aktarma hasılatı	1 638 586	92
2	Kömür tahmil, tahliye ve aktarma hasılatı	313 663	71
3	Rihtım resmi hasılatı	433 820	71
4	Antrepo, ardiye, hamaliye, palamar, yoiçu salonları hamaliye ve sair hasılatı	1 270 963	
5	Su hasılatı	120 514	26
6	Fenerler hasılatı	246 354	67
7	Tahlisiye hasılatı	36 969	29
8	İskeleler hasılatı	252 921	02
9	Tuz tahmil, tahliye ve nakil hasılatı	55 096	61
10	Müteferrik hasılat ve icarlar (Posta nakiliyatı dâhildir). Fırlı mahsus	883 322	57
		1 000 000	
		<hr/>	
		6 252 212	76
	1941 malî yılında yapılan istikraz	1 000 000	
		<hr/>	
		5 252 212	76
	Müdevver kâr ve zarardan kapatılan senelik zarar	445 742	58
		<hr/>	
		5 697 955	34
		=====	==